

MEMÒRIA HISTÒRICA Els arqueòlegs preveuen recuperar més d'un centenar d'individus

Les excavacions a Móra d'Ebre treuen a la llum 61 fosses de la Batalla de l'Ebre

El mas de Santa Magdalena, a Móra d'Ebre, havia acollit un hospital de primera línia durant la major part de la Batalla de l'Ebre, i les excavacions s'estendran durant el 2021 per altres finques properes.

Móra d'Ebre Andreu Prunera

Els treballs d'excavació al mas de Santa Magdalena, a Móra d'Ebre, han tret a la llum 61 fosses de la Batalla de l'Ebre. Els arqueòlegs preveuen recuperar més d'un centenar de cossos d'excombatents durant les properes setmanes. El mas va acollir un hospital de primera línia i la Generalitat ja ha anunciat que les excavacions seguiran durant els propers mesos per a intentar localitzar més fosses al voltant del mas.

La fossa de Móra d'Ebre serà la més gran que haja exhumat la Generalitat en el marc del pla de fosses vi-

gent, que fins ara havia estat la del Poved, a Miravet, on es van recuperar les restes de 99 individus. En el cas de Móra, la gran majoria de les fosses serien de petites dimensions, amb dos, tres o quatre cossos en cada rasa tret d'una fossa, que conté tretze cossos en almenys dos altures diferents. Els treballs dels arqueòlegs se centren ara en esta fossa de grans dimensions i es treballa amb la hipòtesi que hagués pogut ser excavada amb presses, a l'hora d'abandonar l'emplaçament per les ofensives del bàndol franquista.

El director de les excavacions, Sergi González, ha assegurat que "en el

cas de Miravet les fosses es feien més petites o més grans en funció de les baixes durant el dia. Aquí podria ser que les fosses totes iguals alineades i en columnes des d'un principi o van enterrant dos o tres i quan estan plenes en fan una altra".

A banda dels cossos, també s'han trobat les restes de material mèdic enterrades en un emplaçament proper. Una mena d'abocador dels instruments que utilitzaven a l'hospital de triatge que es va instal·lar durant tres mesos de la Batalla de l'Ebre en este mas. Els metges hi operaven d'urgència els ferits més greus i la resta eren traslladats als hospitals si-

L'excavació a Móra d'Ebre va començar el passat mes de desembre. / ACN

tuats a la rereguarda. Hi havia soldats que ja hi arribaven morts i d'altres que no sobreviuen a les operacions. Els cadàvers s'enterraven en fosses als terrenys de la finca.

La directora de memòria democràtica de la Generalitat, Gemma Domènech, va visitar dilluns -dia 4 de gener- les excavacions i va assegurar que "els treballs continuaran en els propers mesos", un cop s'hagen exhumat els cossos de les fosses que ja

s'han detectat, "per a veure si hi ha més restes al voltant del mas".

Les restes dels excombatents seran examinades a la Universitat Autònoma de Barcelona, on es farà un estudi genètic i s'introduiran les dades al banc d'ADN de la Generalitat. Després, estes dades genètiques es creuaran amb les de les persones que busquen algun familiar desaparegut durant la Guerra Civil per tal de poder-les lliurar si coincideixen. ■